Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Il-kontribut tas-soċjetà ċivili għall-iżvilupp ta' politika komprensiva dwar l-ikel fl-UE"

(opinjoni fuq inizjattiva proprja)

(2018/C 129/04)

Relatur: **Peter SCHMIDT**

Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	23.2.2017
Bażi legali	L-Artikolu 29(2) tar-Regoli ta' Proċedura
	Opinjoni fuq inizjattiva proprja
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni Speċjalizzata għall-Agrikoltura, l-Iżvilupp Rurali u l-Ambjent
Adottata fis-sezzjoni	21.11.2017
Adottata fil-plenarja	6.12.2017
Sessjoni plenarja Nru	530
Riżultat tal-votazzjoni	131/3/7
(favur/kontra/astensjonijiet)	

1. **Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet**

1.1. Il-KESE jtenni s-sejħa tiegħu għall-iżvilupp ta' politika komprensiva dwar l-ikel fl-UE, bl-għan li jiġu pprovduti dieti tajbin għas-saħħa minn sistemi sostenibbli tal-ikel, l-agrikoltura tintrabat ma' servizzi tan-nutrizzjoni u tal-ekosistema, u jiġu żgurati katini ta' provvista li jissalvagwardjaw is-saħħa pubblika għas-sezzjonijiet kollha tas-soċjetà Ewropea. Politika komprensiva dwar l-ikel tal-UE għandha ttejjeb il-koerenza f'oqsma ta' politika relatati mal-ikel, tirrestawra l-valur tal-ikel u tippromovi bidla fit-tul mill-produttività u l-konsumeriżmu tal-ikel għaċ-ċittadinanza tal-ikel.

1.2. Il-qafas ta' politika attwali tal-UE mhuwiex xieraq biex jagħmel it-tranżizzjoni għal sistemi tal-ikel aktar sostenibbli, sabiex tiġi żgurata l-implimentazzjoni effettiva tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli (SDGs) tan-NU kif ukoll tad-dritt għall-ikel u drittijiet oħra tal-bniedem. Filwaqt li l-oqfsa ta' politika attwali seta' rnexxielhom jindirizzaw il-problemi individwali, ma jipprovdux il-koerenza kollettiva meħtieġa biex tiġi indirizzata l-firxa ta' sfidi li s-sistemi tal-ikel globali u tal-UE huma mistennija li jaffaċċjaw fil-futur. Il-KESE jenfasizza li l-għodod ta' politika eżistenti tal-UE jridu jiġu allinjati mill-ġdid u armonizzati sabiex iwasslu sistemi ambjentalment, ekonomikament u soċjokulturalment sostenibbli tal-ikel. Barra minn hekk, il-KESE jtenni li politika komprensiva tal-ikel għandha tkun komplementari għal PAK riformata u mhux tissostitwixxiha ([1]).

1.3. Il-KESE jenfasizza l-ħtieġa li tinżamm kultura li tagħti valur lill-importanza nutrizzjonali u kulturali tal-ikel, kif ukoll lill-impatt soċjali u ambjentali tiegħu. F'dan ir-rigward, il-firxa vasta ta' ikel u speċjalitajiet reġjonali/lokali disponibbli fl-UE hi ass ġenwin u, bħala tali, għandha tkompli tiġi valorizzata. Politika komprensiva dwar l-ikel għandha trawwem aktar apprezzament tal-ikel mill-konsumaturi, tippromovi l-prevenzjoni u t-tnaqqis tal-ħela tal-ikel, u tgħin tintegra mill-ġdid u tallinja mill-ġdid il-prezz tal-ikel ma' valuri oħra. B'mod partikolari, għandha tiżgura prezzijiet ġusti għall-produtturi sabiex il-biedja tibqa' vijabbli.

1.4. Il-KESE jenfasizza li l-partijiet ikkonċernati kollha fil-katina tal-provvista tal-ikel għandhom rwol fl-iżvilupp ta' qafas komprensiv, sabiex tinkiseb distribuzzjoni ġusta tul il-katina. L-ebda settur individwali ma jista' jagħmel dan waħdu. Politika komprensiva dwar l-ikel għandha tisfrutta l-qawwa tal-industrija u tal-bejgħ bl-imnut biex tħaffef il-bidla tal-konsumaturi lejn is-sostenibbiltà. It-tranżizzjoni għal sistemi sostenibbli tal-ikel tirrikjedi wkoll li konsumaturi impenjati jsiru ċittadini

([1]) Opinjoni tal-KESE dwar "Tfassil mill-ġdid possibbli tal-Politika Agrikola Komuni", ĠU C 288, 31.8.2017, p. 10.

attivi tal-ikel. Dan ifisser ukoll li politika komprensiva dwar l-ikel għandha tiżgura li s-settur agroalimentari Ewropew ikun kapaċi jbiegħ f'livelli ta' kwalità li jżommu l-pożizzjoni tiegħu bħala l-għażla ta' preferenza għall-parti l-kbira tal-konsumaturi.

1.5. Il-KESE jirrikonoxxi n-numru li qed jiżdied ta' inizjattivi li qed jiġu implimentati fil-livell reġjonali u lokali sabiex jiġu appoġġjati sistemi alternattivi tal-ikel. Dawn l-inizjattivi jistabbilixxu rabtiet aktar mill-qrib bejn il-produtturi u l-konsumaturi, joħolqu opportunitajiet għal negozji lokali u impjiegi ġodda, u jerġgħu jgħaqqdu l-komunitajiet mal-ikel tagħhom. Il-KESE jenfasizza wkoll ir-rwol tal-bliet fl-iżvilupp ta' politiki dwar l-ikel aktar integrati. Politika komprensiva dwar l-ikel għandha tibni fuq, tistimula u tiżviluppa governanza komuni fil-livelli kollha – lokali, reġjonali, nazzjonali u Ewropew. Dan joħloq qafas ta' abilitazzjoni biex dawn l-inizjattivi jirnexxu, tkun xi tkun l-iskala tagħhom.

1.6. Il-KESE jsejjaħ għal sistema intelliġenti ġdida dwar it-tikkettar sostenibbli tal-ikel. Il-politiki ffukaw fuq in-nutrizzjoni u indikazzjonijiet oħra dwar is-saħħa, iżda l-KESE jinnota li qed jiżdied it-tħassib dwar in-nuqqas ta' informazzjoni tal-konsumaturi dwar l-impatt ambjentali u soċjali tal-ikel. L-industrija tal-ikel hija konxja li sa ċertu punt tista' tindirizza l-impatti ambjentali, iżda fl-aħħar mill-aħħar il-konsumaturi jridu jinvolvu ruħhom u għandha tingħata informazzjoni.

1.7. Sabiex jiġi appoġġjat l-istabbiliment ta' qafas komprensiv li jressaq flimkien il-politiki relatati mal-ikel tal-UE, il-KESE jipproponi li fil-perjodu qasir/medju tinħoloq task force transsettorjali u interistituzzjonali, li tinvolvi Direttorati Ġenerali differenti tal-Kummissjoni u istituzzjonijiet oħra tal-UE. Din it-task force tkun responsabbli biex tiżviluppa Pjan ta' Azzjoni dwar is-Sostenibbiltà tal-Ikel, bl-għan li tgħin lill-UE timplimenta SDGs relatati mal-ikel. Il-Pjan ta' Azzjoni għandu jiġi żviluppat permezz ta' proċess parteċipattiv li jinvolvi l-partijiet ikkonċernati fil-katina tal-provvista tal-ikel, is-soċjetà ċivili u r-riċerkaturi. Il-KESE jissuġġerixxi l-organizzazzjoni u l-iżvilupp ta' spazju biex is-soċjetà ċivili tinvolvi ruħha u tipparteċipa b'mod attiv f'dan il-proċess.

1.8. B'mod partikolari, il-KESE jirrakkomanda l-iżvilupp ta' tabella ta' valutazzjoni tal-ikel sostenibbli tal-UE, li tippermetti li l-isfidi tas-sistemi tal-ikel jiġu indirizzati permezz ta' approċċ pluriennali, biex b'hekk jiġi promoss l-allinjament tal-politiki f'livelli differenti ta' governanza. It-tabella ta' valutazzjoni tipprovdi indikaturi u għalhekk tħeġġeġ u timmonitorja l-progress biex jintlaħqu l-miri li ġew stabbiliti.

1.9. Fuq perjodu ta' żmien itwal, u skont il-konklużjonijiet tat-task force, il-KESE jħeġġeġ lill-Kummissjoni tanalizza l-fattibbiltà tal-ħolqien ta' DĠ dedikat għall-Ikel, li jipprovdi ċentru ċar għar-responsabbiltajiet tal-UE dwar il-politiki kollha relatati mal-ikel u jkun is-sors ta' regolamentazzjoni, leġislazzjoni u infurzar kif xieraq. Tali struttura tista' tiġi riflessa fl-Istati Membri kollha tal-UE permezz ta' ministeri dedikati dwar l-ikel.

2. **Introduzzjoni**

2.1. Fl-Opinjoni esploratorja tiegħu dwar "Sistemi tal-ikel aktar sostenibbli", li ħejja fuq talba tal-Presidenza tan-Netherlands tal-UE fl-2016, il-KESE għamel sejħa għal politika komprensiva dwar l-ikel li tippromovi tranżizzjoni għal sistemi tal-ikel aktar sostenibbli u li tiżgura koerenza aħjar bejn l-għanijiet ta' politika relatati mal-ikel (bħal produzzjoni agrikola sostenibbli, dieti tajbin għas-saħħa, protezzjoni ambjentali, relazzjonijiet kummerċjali aktar ġusti, eċċ.). Din l-opinjoni tibni fuq ir-rakkomandazzjonijiet tiegħu li jiġu żviluppati aktar ir-raġunament u l-viżjoni għal qafas komprensiv.

2.2. Sadanittant, żdied ukoll il-momentum għal approċċ aktar olistiku għal politika dwar l-ikel. In-NU ddikjarat li dawn għandhom ikunu l-Għaxar Snin ta' Azzjoni dwar in-Nutrizzjoni ("*Decade of Action for Nutrition*"), u rrikonoxxiet il-ħtieġa li s-sistemi tal-ikel jitfasslu mill-ġdid sabiex jinkisbu dieti aktar tajbin għas-saħħa u nutrizzjoni mtejba. Il-Bord ta' Esperti ta' Livell Għoli tal-Kumitat dwar is-Sigurtà Alimentari Dinjija kompla jenfasizza din l-ambizzjoni fir-rapport tiegħu ta' Settembru 2017 ([2]). Fil-livell tal-UE, il-Kumitat tar-Reġjuni reċentament adotta opinjoni li titlob politika komprensiva u sostenibbli tal-ikel tal-UE li torbot flimkien oqsma ta' politika differenti relatati mal-ikel. Il-Bord Internazzjonali ta' Esperti dwar Sistemi Sostenibbli tal-Ikel (IPES Food) nieda proċess parteċipattiv ta' tliet snin bl-għan li sal-2018 tiġi żviluppata viżjoni għal politika komuni dwar l-ikel, li tinvolvi gruppi xjentifiċi, partijiet ikkonċernati, organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u dawk li jfasslu l-politika. Ammont kbir ta' inizjattivi transsettorjali fil-livell nazzjonali, reġjonali u lokali diġà qed jibdlu s-sistemi Ewropej tal-ikel bil-parteċipazzjoni attiva tas-soċjetà ċivili.

([2]) HLPE, 2017. Sistemi tan-nutrizzjoni u tal-ikel

2.3. Il-KESE jemmen li l-implimentazzjoni tal-SDGs fl-Ewropa hija essenzjali fil-mixja lejn approċċ komprensiv li jinkludi oqsma ta' politika differenti (l-agrikoltura, is-saħħa, l-ambjent, il-kummerċ, l-iżvilupp, l-innovazzjoni, eċċ.) u livelli ta' governanza (UE, nazzjonali, lokali) u biex jinkisbu mudelli ta' produzzjoni u konsum tal-ikel aktar sostenibbli. Id-dibattitu li għaddej dwar il-Politika Agrikola Komuni (PAK) ta' wara l-2020 huwa wkoll opportunità ewlenija biex tiġi żgurata l-koerenza bejn politika agrikola mfassla mill-ġdid u għanijiet oħra ta' politika relatati mal-ikel ([3]).

2.4. Xi Stati Membri (eż. il-Finlandja, Franza, il-Ġermanja, in-Netherlands u l-Iżvezja) qed isiru dejjem aktar attivi f'politiki relatati mal-ikel fir-rigward tas-saħħa, l-ambjent u s-sostenibbiltà. Il-KESE jwissi kontra sitwazzjoni fejn approċċ differenti fi Stati Membri differenti jsir detrimentali għall-konsumaturi u għan-negozji. Il-KESE jikkunsidra din bħala raġuni addizzjonali biex jagħmel sejħa għal qafas komprensiv fil-livell tal-UE.

3. **Dijanjosi – x'mhux qiegħed jaħdem taħt il-qafas ta' politika attwali**

3.1. Ħarġet evidenza xjentifika li dejjem tikber li tirrigwarda l-impatt tal-ikel fuq is-saħħa, l-ambjent u s-soċjetà inġenerali. Id-"dinja tal-ikel" li l-PAK inħolqot biex tindirizza saret aktar kumplessa. L-Ewropa m'għandha l-ebda nuqqas, suċċess dovut għall-PAK u għal introjtu li qed jiżdied, kif ukoll metodi mtejba ta' produzzjoni fis-settur agrikolu. L-impjiegi u l-valur miżjud fl-ikel inbidlu mill-art u mill-baħar għall-fabbriki, għas-settur tal-bejgħ bl-imnut u għas-servizzi tal-ikel. L-aġenda tas-saħħa twessgħet minn konsum insuffiċjenti; illum il-ġurnata, dieti mhux xierqa minħabba inugwaljanzi soċjali u faqar alimentari "ġdid" għadhom jeżistu iżda jiġu superati minn mard li ma jitteħidx fuq skala kbira. Dawn jinkludu mard tal-qalb, puplesiji, dijabete u obeżità. Il-mard kardjovaskulari (CVD) jikkawża 1,8 miljun mewta fl-UE kull sena, 37 % tal-imwiet kollha fl-UE ([4]). Fl-2015, kważi 49 miljun persuna kienu qed jgħixu b'CVD fl-UE.

3.2. Ix-xejriet soċjali Ewropej ġabu magħhom ukoll bidliet kbar għall-ikel, il-gosti u l-kċejjen. Il-mudelli tal-konsum u l-istili tal-ħajja nbidlu minn meta nħolqot il-PAK. It-Tranżizzjoni fit-tisjir laqtet b'mod partikolari lin-nisa, peress li storikament huma kellhom u spiss għad għandhom responsabbiltà kbira għall-ikel fid-dar. Il-bidliet fit-teknoloġija alimentari kellhom effetti soċjali kemm pożittivi kif ukoll negattivi. L-għażliet jista' jkun li tjiebu iżda l-wirt kulturali varjat u għani tal-Ewropa xi drabi ddgħajjef. Il-baġits il-kbar tal-kummerċjalizzazzjoni tal-kumpaniji tal-ikel ġeneralment ħeġġew lill-konsumaturi jieklu ikel "ipproċessat ħafna". Il-figuri tal-industrija juru li, pereżempju, il-Belġjani jikkonsmaw żewġ terzi tal-kaloriji tagħhom minn ikel ipproċessat minn qabel u ppakkjat – saħansitra aktar mill-Brittaniċi ([5]). L-aġenziji tas-saħħa pubblika jinsabu mħassba dwar il-konsum żejjed tal-ikel ipproċessat b'livelli għoljin ta' melħ, zokkor u xaħmijiet. Dawn jistgħu jkunu irħas, li jservi bħala inċentiv għal persuni b'introjtu baxx, li diġà għandhom livell tas-saħħa agħar minn dak medju. Id-dieta għalhekk tikkontribwixxi għal inugwaljanzi soċjali Ewropej ([6]). Matul u mir-Reċessjoni l-Kbira 'l quddiem, l-Ewropa rat żieda ta' donazzjonijiet ta' ikel għall-karità. L-għoti ta' tali għajnuna alimentari ta' emerġenza m'għandhiex tieħu post l-indirizzar mill-Ewropa tal-inugwaljanzi soċjali li joħolqu problemi fis-saħħa relatati mad-dieta.

3.3. L-impatt tal-ikel fuq l-ambjent ġie dokumentat u rikonoxxut. It-tibdil fil-klima huwa theddida rikonoxxuta, u l-UE appoġġjat bil-qawwa l-Konvenzjoni Qafas tal-2015 dwar it-Tibdil fil-Klima li ġiet miftiehma f'Pariġi. L-UE żgurat ukoll regolamentazzjoni ambjentali aħjar u prevenzjoni aħjar tal-ħsara, pereżempju permezz tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma. Madankollu, il-gosti tal-ikel Ewropej qed jixprunaw mudelli tal-konsum li jinvolvu livelli għoljin ta' użu ta' ilma moħbi jew "inkorporat", li jkunu ta' theddida għall-Istati Membri ([7]), u li jeħtieġu approċċ aktar integrat għall-art, il-biedja u l-ilma ([8]). Il-fatt li l-ħamrija tal-Ewropa hija fraġli huwa ta' tħassib ukoll. L-immudellar taċ-Ċentru Konġunt tar-Riċerka tal-UE jissuġġerixxi li l-erożjoni tal-ħamrija bl-ilma affettwat 130 miljun ettaru tal-erja tas-superfiċje tal-UE 27; kważi 20 % tal-erja tas-superfiċje għandha telf ta' ħamrija li jaqbeż l-10 tunnellati/ettaru/sena ([9]). It-telf tal-bijodiversità huwa preżenti kemm fuq l-art kif ukoll fil-baħar, fejn huwa rappurtat li d-diversità tal-istokk tinsab taħt pressjoni ([10]). Minkejja dan, l-Istati

([3]) Ara n-nota 1 f'qiegħ il-paġna.
([4]) http://www.ehnheart.org/cvd-statistics.html
([5]) Euromonitor International, Passport Nutrition 2017
([6]) Oxfam (2015) A Europe for the many, not the few ("Ewropa għall-ħafna, mhux għall-ftit")
([7]) eż. Hoekstra u Mekonnen (2016).
([8]) OECD (2014).
([9]) https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/soil-erosion-by-water-1/assessment
([10]) https://www.eea.europa.eu/highlights/fish-to-fork-a-need

Membri jkomplu jagħtu l-parir li l-konsumaturi jieklu l-ħut għal raġunijiet ta' nutrizzjoni mingħajr ma jkunu konxji tal-konsegwenzi ambjentali.

3.4. Ekonomikament, l-aħħar 60 sena ġew meqjusa li kienu ta' suċċess. L-ikel jinsab kullimkien. Il-proporzjon medju tan-nefqa tal-familja li tmur fuq l-ikel niżel minn 30 % għal 15 %. Il-prezzijiet għall-konsumatur naqsu bil-ħolqien ta' katini enormi tal-bejgħ bl-imnut tal-ikel. Iżda issa l-ekonomisti qegħdin jistaqsu jekk il-prezzijiet tal-ikel jirriflettux l-ispiża reali tal-produzzjoni, jew jekk jonqsux milli jirriflettu bis-sħiħ ċerti spejjeż. Il-KESE jinnota b'interess il-ħidma li għaddejja mill-FAO dwar il-kontabbiltà sħiħa tal-ispejjeż fejn jidħlu l-ispejjeż marbuta mal-agrikoltura ([11]). L-iżbilanċi tal-poter fil-katina tal-provvista tal-ikel żdiedu wkoll, li jwassal għal prattiki kummerċjali mhux ġusti u għal konsegwenzi relatati ([12]), u s-sehem tal-prezz tal-konsumatur lill-bdiewa naqas.

3.5. It-tendenza ta' produzzjoni eċċessiva baxxiet il-prezzijiet iżda istituzzjonalizzat il-ħela tal-ikel. Filwaqt li l-konsumaturi f'pajjiżi b'introjtu baxx madwar id-dinja jaħlu madwar 8 % tal-ikel, il-konsumaturi fl-UE jaħlu madwar terz ta' dak li jixtru. Il-proġett Fusions iffinanzjat mill-UE jistma li 88 miljun tunnellata ta' ikel jinħlew kull sena fl-UE, li jiswew madwar EUR 143 biljun ([13]). Din id-dimensjoni kulturali għall-ħela tal-ikel ma tiġix indirizzata bis-sħiħ mill-approċċ ta' ekonomija ċirkolari, lanqas mill-Pjan Direzzjonali għal Ewropa b'Użu Effiċjenti tar-Riżorsi, li huma siewja biex l-ikel jitqies bħala entità materjali, iżda jonqsu milli jqisu l-konsumatur jew il-valur kulturali tiegħu. Sfida għall-Ewropa hija kif tibni kunċett ġdid ta' ċittadinanza tal-ikel dwar il-konsum tal-ikel għas-sostenibbiltà.

3.6. Data u studji kemm minn akkademiċi kif ukoll mill-industrija tal-ikel tejbu l-fehim tagħna ta' kif is-sistemi Ewropej tal-ikel iħallu impatt fuq is-soċjetà, l-ambjent u r-riżultati fil-qasam tas-saħħa. Meta jitqiesu flimkien, dawn jissuġġerixxu l-ħtieġa għal approċċ aktar integrat. Filwaqt li l-oqfsa ta' politika attwali seta' rnexxielhom jindirizzaw il-problemi individwali, huma ma jipprovdux il-koerenza kollettiva meħtieġa biex tiġi indirizzata l-firxa ta' sfidi li s-sistemi tal-ikel globali u tal-UE huma mistennija li jaffaċċjaw fil-futur. Il-politiki relatati mal-ikel fil-parti l-kbira jiġu żviluppati b'mod separat minn xulxin u spiss huma neqsin minn konsistenza. Il-politiki f'diversi livelli ta' governanza lanqas mhuma marbuta flimkien. Eżempju wieħed li juri l-ħtieġa għal approċċ aktar integrat huwa r-reżistenza għall-antimikrobiċi, li nfirxet permezz tal-użu tal-antibijotiċi fit-trobbija tal-annimali u li issa thedded is-saħħa tal-bniedem. L-importanza ta' politika integrata dwar l-ikel fir-rigward ta' din il-kwistjoni ġiet enfasizzata wkoll mill-Kummissarju Andriukaitis f'diskors reċenti. Eżempju ieħor huwa l-kunflitt bejn l-użu tal-art għall-ikel u l-użu tal-art għall-ġenerazzjoni tal-enerġija, għas-settur tal-abitazzjoni u għal pressjonijiet oħra. Sa ċertu punt, il-ħela tal-ikel hija riżultat ukoll ta' titjib fl-effiċjenza tal-produzzjoni; hemm fluss kostanti u enormi ta' ikel ġewwa s-sistema. Appell għal imġiba razzjonali tal-konsumaturi sabiex din tiġi solvuta ma jaħdimx.

3.7. Li kieku l-UE kellha "terġa' titwieled" illum il-ġurnata, hija toħloq politika komprensiva dwar l-ikel li jkollha l-għan li toħloq dieti tajbin għas-saħħa minn sistemi sostenibbli tal-ikel, torbot il-produzzjoni agrikola ma' servizzi tan-nutrizzjoni u tal-ekosistema, u tiżgura katini ta' provvista li jissalvagwardjaw is-saħħa pubblika għas-sezzjonijiet kollha tas-soċjetà Ewropea ([14]). L-isfida ta' politika hija kif tinġieb il-bidla meħtieġa. Storikament, il-politika tal-UE kibret permezz ta' proċess ta' modifika demokratika, fejn isseħħ bidla aktar għal għarrieda minħabba l-kriżijiet, kif ġara fis-sikurezza alimentari fis-sena 2000, u fl-iskandlu tal-laħam taż-żwiemel fl-2013-2015.

4. **Ir-rwol tas-soċjetà ċivili biex tiżviluppa politiki dwar l-ikel aktar sostenibbli**

4.1. Il-KESE jinnota li sezzjonijiet wiesgħa tas-soċjetà Ewropea jirrikonoxxu l-isfidi strutturali l-ġodda għall-governanza tal-ikel tal-UE. L-UE tista' timxi milli tadatta l-politika u tirreaġixxi għas-sitwazzjonijiet, għal li tieħu approċċ proattiv. Il-KtR jistabbilixxi preċedenti importanti fl-opinjoni riċenti tiegħu. Iż-żieda ta' interess ġdid fil-ħolqien ta' politika aħjar dwar l-ikel

([11]) www.fao.org/nr/sustainability
([12]) Opinjoni tal-KESE dwar "Rapport mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-prattiki kummerċjali żleali fil-katina tal-provvista alimentari bejn in-negozji", ĠU C 34, 2.2.2017, p. 130.
([13]) http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste_en
([14]) Mason & Lang (2017). "Sustainable Diets" (Dieti Sostenibbli). Abingdon: Routledge.

għall-bliet tal-UE għandha tiġi inkluża fit-tħassib rurali. Ħafna bliet Ewropej jinsabu impenjati b'azzjonijiet permezz ta' kunsilli għall-politika dwar l-ikel, netwerks urbani għal azzjoni dwar is-sostenibbiltà u/jew dwar it-tibdil fil-klima, u l-programm WHO Healthy Cities. L-iffirmar tal-"Milan Urban Food Policy Pact" (Patt għal Politika Urbana dwar l-Ikel ta' Milan) tal-2015 jirrifletti dan l-interess.

4.2. Fis-snin reċenti, seħħew diversi tipi ta' organizzazzjoni mill-ġdid tal-katini tal-provvista tal-ikel, bl-għan li jgħaqqdu mill-ġdid il-produtturi u l-konsumaturi u jillokalizzaw mill-ġdid il-produzzjoni agrikola u tal-ikel. Dawn jinkludu agrikoltura sostnuta mill-komunità, katini tal-provvista qosra, netwerks alternattivi tal-ikel, sistemi tal-biedja lokali u bejgħ dirett. Il-kooperattivi tal-konsumaturi jista' jkollhom ukoll rwol ċentrali billi jiżguraw rabta qawwija mal-komunità kif ukoll fokus soċjali, edukattiv u ambjentali. L-istituzzjonijiet pubbliċi għandhom skemi li wkoll jagħmlu parti minn dan il-proċess, eż. permezz ta' programmi ta' akkwist pubbliku għal skejjel u sptarijiet li jinkoraġġixxu l-għoti ta' ikel lokali u organiku, bħal fid-Danimarka u f'Malmö, l-Iżvezja. Dan jaqbel mal-approċċ ta' ekonomija ċirkolari tal-UE.

4.3. Bl-istabbiliment ta' rabtiet aktar mill-qrib bejn il-produtturi u l-konsumaturi, is-sistemi tal-ikel aktar lokalizzati u l-inizjattivi minn isfel għal fuq jista' jkollhom rwol essenzjali biex jinkoraġġixxu konsum tal-ikel aktar tajjeb għas-saħħa u aktar sostenibbli. L-involviment tas-soċjetà ċivili u tal-komunitajiet lokali jsaħħaħ dawn ir-rabtiet, kif jista' jidher fid-diversi inizjattivi sostenibbli dwar l-ikel fil-bliet madwar l-Ewropa. Madankollu, bħalissa l-politiki fil-livell tal-UE mhumiex mgħammra tajjeb biex jitgħallmu minn dawn l-esperimenti, wisq anqas biex jappoġġjawhom meta jkunu promettenti. Għalhekk politika komprensiva dwar l-ikel tista' tgħin tistimula u tiżviluppa governanza komuni għal dawn l-inizjattivi. L-impriżi tal-biedja jadattaw għad-domandi tas-suq, iżda huma ristretti min-natura tal-produzzjoni agrikola; bidla fis-sistemi tal-produzzjoni tieħu ż-żmien.

4.4. L-ekonomija tal-ikel taffaċċja sfidi tekniċi, finanzjarji u soċjali ([15]) kbar li ġew rikonoxxuti minn programmi kbar ta' investiment għall-innovazzjoni u għall-progress teknoloġiku. L-Ewropa għandha madwar 289 000 kumpanija li jimmanifatturaw l-ikel, iżda 3 000 minnhom jammontaw għal kważi nofs is-suq tal-UE ([16]). L-istudji jissuġġerixxu li sistemi reżiljenti tal-ikel għandhom iżommu taħlita ta' impriżi kbar u żgħar tal-biedja. Hemm distakki kbar bejn l-akbar kumpaniji tal-ikel tal-Ewropa u s-settur tal-SMEs. Dawn jistgħu jiġu integrati aħjar mal-Ewropa soċjali. L-ekonomija diġitali toffri opportunitajiet għal rabtiet aktar mill-qrib bejn il-konsumaturi u l-produtturi. In-negozju jilqa' tmexxija progressiva dwar kwistjonijiet ta' sostenibbiltà, u jixtieq oqfsa ċari.

4.5. Iċ-ċittadini Ewropej għandhom interess ċar li jiżguraw li l-ikel tagħhom jiġi minn sorsi sostenibbli. Is-sistemi tat-tikkettar mhumiex kapaċi jipprovdu ċarezza sempliċement minħabba l-kumplessità tal-kwistjoni. F'rapport reċenti mħejji minn Karl Falkenberg, ġie suġġerit li l-"marka" tal-ikel Ewropew għandha tissejjes fuq is-sostenibbiltà, jew fuq "l-għajxien tajjeb u l-qsim ġust fi ħdan il-limiti tal-pjaneta" ([17]). Dan jissuġġerixxi enfasi soċjali kif ukoll enfasi ambjentali u ekonomika. Xi kwistjonijiet kulturali jinsabu lil hinn mill-mandat tal-istituzzjonijiet Ewropej, bħat-tensjoni bejn xogħol imħallas (f'katini ta' provvista) u mhux imħallas (fi kċejjen domestiċi) fl-ikel, iżda hemm elementi tas-sistema Ewropea tal-ikel li huma ċentrali għall-kunċett Ewropew ta' ikel (jew "marka"). L-Ewropa hija famuża għad-diversità fit-tisjir u fil-produzzjoni. Din mhux biss għandha tiġi protetta, iżda għandha tiżdied b'mod attiv. Is-sistema tal-logo ta' kwalità tal-UE (IĠP, DOP, STG) hija utli, iżda tkopri biss speċjalitajiet tal-ikel; ma tittrattax ix-xejriet fl-ikel tal-massa. Is-suġġeriment tas-Sur Falkenberg li għandna naspiraw għall-ġustizzja żgur li għandu jimplika "Patt Ġdid" dwar il-pagi u t-trattament ġust ta' ħaddiema migranti fl-impriżi tal-ikel tal-UE. Hemm kwistjonijiet sensittivi iżda importanti li permezz tagħhom politika komprensiva dwar l-ikel tista' tipprovdi appoġġ prattiku għall-armonija soċjali fl-Ewropa.

4.6. Tħassib partikolari għall-ġenituri u għall-aġenziji tas-saħħa huwa l-investiment finanzjarju mhux ugwali f'messaġġi dwar l-ikel immirati lejn it-tfal. Id-WHO tara din bħala kwistjoni ta' prijorità għaliex proporzjon tant għoli ta' dawn il-messaġġi fihom ikel b'livelli għoljin ta' melħ, zokkor u xaħam ([18]). Permezz tal-bidla minn forom tal-midja tradizzjonali

([15]) Freibauer, Mathijs et al (2011), it-tielet rapport tal-KPRA lill-KE

([16]) http://www.fooddrinkeurope.eu/publication/data-trends-of-the-european-food-and-drink-industry-2016/

([17]) Falkenberg K (2016). "Sustainability Now!" "A European Vision for Sustainability" (Sostenibbiltà Issa! Viżjoni Ewropea għas-Sostenibbiltà). ĊESP, ħarġa 18, 20 ta' Lulju.

([18]) Reġjun Ewropej tad-WHO (2013) http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0019/191125/e96859.pdf

għal dawk diġitali, il-każ għal approċċ komprensiv jikber. Fl-2016, fl-Ewropa tal-Punent intefqu madwar USD 37 biljun fuq reklamar diġitali tal-ikel biss ([19]). Il-KESE jinnota s-sejħa reċenti li l-konsumaturi għamlu lill-kumpaniji tal-ikel u tal-bejgħ bl-imnut, fejn talbuhom jieqfu jużaw il-maskots tal-prodotti tagħhom f'kampanji tar-reklamar u tal-kummerċjalizzazzjoni għal ikel b'livelli għoljin ta' xaħam, melħ u zokkor. Fin-nuqqas ta' azzjoni adegwata mill-industrija, il-gvernijiet għandhom jikkunsidraw li jintroduċu miżuri regolatorji ([20]).

4.7. L-għan ta' 50 sena għall-politika dwar l-ikel tal-UE għandu jkun il-promozzjoni tat-tranżizzjoni mill-konsumeriżmu tal-ikel (ikkaratterizzat mill-ħela) għaċ-ċittadinanza tal-ikel (ikkaratterizzata mill-attenzjoni u mir-responsabbiltà). It-tranżizzjoni għal dieti sostenibbli minn sistemi sostenibbli tal-ikel teħtieġ ukoll li l-konsumaturi impenjati jsiru ċittadini attivi tal-ikel. Il-KESE jtenni l-proposta tiegħu li jniedi kampanja ta' informazzjoni u ta' sensibilizzazzjoni madwar l-Ewropa dwar "il-valur tal-ikel". Din se tkun meħtieġa biex tiġi żgurata bidla fuq perjodu twil ta' żmien fl-imġiba tal-klijenti ([21]).

5. **Viżjoni – għanijiet u struttura ta' politika komprensiva dwar l-ikel fl-UE**

5.1. Il-politika dwar l-ikel hija politika ġenerali li torganizza u tappoġġja l-qafas tas-sistemi tal-ikel, mill-produzzjoni primarja (bdiewa) għall-istadju tal-produzzjoni (ipproċessar) sal-konsum. Din tagħmel ċar u espliċitu dak li spiss ikun mgħotti u moħbi. Peress li l-ikel jidher f'ħafna oqsma tal-ħajja, bħall-edukazzjoni, is-saħħa, l-ambjent, il-kummerċ, ir-relazzjonijiet soċjali u l-kultura, il-valur ta' politika komprensiva dwar l-ikel huwa li soċjetà tista' tiċċara dak li tixtieq u dak li tista' tikseb mis-sistema tal-ikel tagħha. Hija tgħaqqad dak li drabi oħra faċilment ma jkunx magħqud u jkun ifframmentat. Il-mistoqsija ta' x'nieklu, kif nieklu u kif nipproduċu l-ikel illum il-ġurnata u b'liema spiża għandha konsegwenzi għall-futur.

5.2. Il-politika dwar l-ikel għandha influwenza qawwija fuq l-iżvilupp ta' żoni rurali u urbani. Hija toħloq impjiegi fis-setturi kollha marbuta, bħall-agrikoltura u l-infrastruttura teknika tagħha, l-ipproċessar tal-ikel, it-trasport, il-kummerċ, l-imballaġġ, il-bejgħ bl-imnut u s-servizz tal-ikel, eċċ. Hija taffettwa l-għajxien ta' miljuni ta' ċittadini tal-UE. Is-settur tal-manifattura tal-ikel tal-UE jimpjega 4,25 miljun persuna; idaħħal aktar minn EUR 1 098 biljun; jonfoq EUR 2,5 biljuni fuq ir-riċerka u l-iżvilupp u għandu eċċess ta' EUR 25,2 biljun fuq il-kummerċ tiegħu fl-ikel ipproċessat ([22]). Minkejja s-sinifikat ekonomiku tal-ikel għall-ekonomija tal-UE, bħalissa m'hemm l-ebda politika dwar l-ikel tal-UE bħala tali. Minflok, is-sistemi tal-ikel jitfasslu permezz ta' varjetà ta' oqfsa ta' politika distinti, kif enfasizzat hawn fuq.

5.3. Politika dwar l-ikel adatta għas-seklu 21 għandha tissodisfa diversi kriterji: il-kwalità tal-ikel (bħat-togħma, il-gost, id-dehra u l-awtentiċità); is-saħħa (bħas-sigurtà, in-nutrizzjoni, id-disponibbiltà u l-għarfien); l-ambjent (bħas-CO_2, l-ilma, l-użu tal-art, il-ħamrija, il-bijodiversità, il-kwalità tal-arja u r-reżiljenza sistemika), il-valuri soċjali u kulturali (bħall-identità, l-ugwaljanza tal-aċċess, il-fiduċja, l-għażla u l-ħiliet); l-ekonomija soda (bħall-kompetizzjoni reali u redditi ġusti, impjiegi diċenti, spejjeż kompletament interalizzati u prezzijiet raġonevoli u kompetittivi); u l-governanza tajba (bħad-dover ta' rendikont demokratiku, it-trasparenza, il-proċessi etiċi u l-użu ta' evidenza xjentifika tajba). Il-politiki kollha eżistenti tal-UE relatati mal-ikel jistgħu jiġu kkunsidrati taħt dawn it-titoli tal-politika.

5.4. Politika komprensiva dwar l-ikel għandha ssaħħaħ ekosistemi reżiljenti u tiżgura li l-partijiet ikkonċernati u l-parteċipanti kollha fil-katina tal-provvista tal-ikel ikollhom introjtu diċenti kemm ġewwa kif ukoll barra mill-UE. Il-prezzijiet tal-ikel ma jirriflettux l-ispejjeż sħaħ tal-produzzjoni u l-parti l-kbira tal-ispejjeż tas-saħħa, ambjentali u soċjali huma esternalizzati. Is-segwitu ta' ikel aktar irħis u aktar "affordabbli" m'għandux jiċħad karatteristiċi u effetti oħra tal-produzzjoni u tal-konsum tal-ikel. Politika komprensiva dwar l-ikel tista' tgħin tintegra mill-ġdid u tallinja mill-ġdid il-prezz tal-ikel ma' valuri oħra.

5.5. Politika komprensiva dwar l-ikel għandha ġġib flimkien politiki eżistenti u ġodda, bl-għan aħħari li jitwasslu sistemi sostenibbli tal-ikel u dieti tajbin għas-saħħa. Din m'għandhiex tfisser il-ħolqien mill-ġdid ta' politika kompletament ġdida jew l-approprjazzjoni ta' setgħat ġodda fl-UE, peress li l-għan mhuwiex li jiġi impost standard wieħed. Minflok, din tfisser l-

([19]) https://www.statista.com/statistics/237928/online-advertising-spending-in-western-europe/
([20]) "Cartoon characters and food: just for fun?" (Il-karattri tal-cartoons u l-ikel: għall-gost biss?), Dokument ta' pożizzjoni, BEUC, 2017
([21]) Ara n-nota 12 f'qiegħ il-paġna.
([22]) http://www.fooddrinkeurope.eu/uploads/publications_documents/Data_and_trends_Interactive_PDF_NEW.pdf

adozzjoni ta' riformi fil-livell tal-UE biex jitheġġu azzjonijiet ġodda u aktar sostenibbli fil-livelli kollha (lokali/muniċipali, reġjonali, nazzjonali u tal-kumpaniji), kif ukoll iż-żieda ta' inizjattivi li diġà qegħdin iseħħu, biex b'hekk tiġi pprovduta aktar koerenza. Din tfisser l-integrazzjoni ta' miżuri fil-livell tal-UE bl-aħjar mezzi li jistgħu jittieħdu f'livelli oħra ta' governanza. Dan jista' jkun il-każ għal reġimi fiskali li jtejbu l-aċċess għal dieti tajbin għas-saħħa permezz tal-ippjanar tal-bliet u tal-akkwist pubbliku, biex b'hekk jiġu appoġġjati s-swieq u l-impjiegi lokali.

5.6. Politika komprensiva dwar l-ikel għandha ssir ukoll bażi biex jintemmu l-prattiki kummerċjali żleali mil-lat ta' kwalità doppja u aktar baxxa tal-prodotti – jiġifieri l-produzzjoni u l-bejgħ ta' ikel ta' kwalità inferjuri fi Stati Membri differenti minkejja li l-imballaġġ ikun identiku ([23]).

5.7. Sabiex jiġu ssodisfati dawn l-għanijiet, iridu jiġu kkoordinati miżuri ta' politika kemm min-naħa tal-provvista kif ukoll min-naħa tad-domanda. Dan ifisser li d-disponibbiltà u l-affordabbiltà tal-ikel permezz tal-produzzjoni sostenibbli tal-ikel għandhom jiġu kkoordinati wkoll b'aktar aċċess u awtonomizzazzjoni tal-konsumaturi biex jagħżlu dieti tajbin għas-saħħa u b'togħma tajba. Għandha tiġi żviluppata taħlita ta' *bidliet leġislattivi* sabiex jitneħħew l-ostakli regolatorji u jiġu pprovduti inċentivi fiskali u *bidliet fl-imġiba* xprunati minn informazzjoni, edukazzjoni u sensibilizzazzjoni aħjar tal-konsumaturi u tal-proċessuri. L-għan ewlieni huwa li jiżdiedu s-sensibilizzazzjoni u l-appoġġ għall-valur tal-ikel fil-livelli kollha sabiex tiġi appoġġjata bidla gradwali iżda sinifikanti. Pereżempju, it-tnaqqis tal-melħ jaħdem l-aħjar jekk isir bil-mod iżda b'mod sistematiku, iżda m'hemm l-ebda inċentivi biex il-kumpaniji jifformulaw mill-ġdid il-prodotti tagħhom.

5.8. Fuq in-naħa tal-provvista, biex politika tal-ikel Ewropea komprensiva tkun tassew rilevanti għall-konsumaturi Ewropej, huwa essenzjali li l-ikel prodott b'mod sostenibbli fl-UE jkun kompetittiv. Dan ifisser li s-settur agroalimentari Ewropew huwa kapaċi jwassal l-ikel għall-konsumaturi bi prezzijiet li jinkludu spejjeż żejda għal kriterji bħalma huma s-sostenibbiltà, il-benesseri tal-annimali, is-sikurezza alimentari u n-nutrizzjoni iżda wkoll redditu ġust lill-bdiewa, u fl-istess ħin iżomm il-pożizzjoni tiegħu bħala l-għażla preferuta għall-parti l-kbira tal-konsumaturi.

5.9. L-implimentazzjoni tal-SDGs tipprovdi qafas kruċjali għal azzjoni konġunta, bl-għan li sal-2030 id-dinja jkollha ikel sostenibbli. Kwistjonijiet relatati mal-ikel u mal-agrikoltura jolqtu s-17-il SDG. B'mod partikolari, id-WHO tistqarr li 12 mill-SDGs jeħtieġu azzjoni fil-qasam tan-nutrizzjoni. Minħabba n-natura tagħha stess, l-implimentazzjoni tal-SDGs teħtieġ soluzzjonijiet kollaborattivi u olistiċi li jinvolvu dipartimenti, Ministri u setturi differenti u l-katina tal-provvista sħiħa. Din toffri opportunità eċċellenti għat-tmexxija tal-UE fil-livell kontinentali.

5.10. Politika komprensiva dwar l-ikel għandha tlaqqa' flimkien approċċi differenti bl-għan li timplimenta l-SDGs u għandha tinkorpora governanza eżistenti fuq diversi livelli u multisettorjali sabiex twassal proċess ta' tfassil ta' politika aktar integrat. L-Ewropa qed tiżviluppa pożizzjonijiet dwar id-diversi pilastri tas-sistema tal-ikel, b'mod partikolari:

— L-agrikoltura (PAK imfassla mill-ġdid ([24]), l-iżvilpp aċċellerat ta' mudelli ta' produzzjoni sostenibbli. tiġdid tal-ġenerazzjoni, introjtu vijabbli għall-biedja, beni pubbliċi għal flus pubbliċi, trattament xieraq tal-annimali)

— L-iżvilupp territorjali/l-iżvilupp rurali bilanċjat (Cork 2.0 ([25]))

— L-ipproċessar sostenibbli (riformulazzjoni tal-prodott)

— L-ekonomija ċirkolari ([26]) (ħela tal-ikel, effiċjenza fl-enerġija)

— Konsum sostenibbli tal-ikel (l-għażliet tal-ikel għall-protezzjoni ta' saħħet il-bniedem u l-ambjent, ir-rwol mexxej tas-settur tal-bejgħ bl-imnut)

— L-impatt soċjali (distribuzzjoni ġusta tal-pagi u tal-introjtu, protezzjoni soċjali)

([23]) Ir-riżultati ta' studju li sar mill-Università tal-Kimika u t-Teknoloġija ta' Praga, 2015 http://www.sehnalova.cz/soubory/rozdily-potravin/Prezentace.pdf
([24]) Ara n-nota 1 f'qiegħ il-paġna.
([25]) L-Opinjoni tal-KESE dwar "Mid-Dikjarazzjoni Cork 2.0 għal azzjonijiet konkreti", 2017, ĠU C 345, 13.10.2017, p. 37.
([26]) Opinjoni tal-KESE dwar "L-ekonomija Ċirkolari" ĠU C 264, 20.07.2016, p. 98.

— L-impatt kulturali (identità reġjonali/lokali)

— Is-saħħa, in-nutrizzjoni (dieta aktar tajba għas-saħħa/sikurezza alimentari)

— Il-protezzjoni ambjentali (ħamrija ([27]), bijodiversità, kwalità tal-ilma/tal-arja)

— L-edukazzjoni (edukazzjoni fl-iskola, valur tal-ikel, kif issajjar, x'inhu ikel tajjeb)

— Il-kummerċ, inkluż il-kummerċ internazzjonali (prattiki kummerċjali aktar ġusti fil-katina tal-provvista tal-ikel ([28]), is-sovranità tal-ikel)

— L-iżvilupp (koerenza tal-politiki għall-iżvilupp).

5.11. Dan l-approċċ komprensiv ġdid għandu jkun dinamiku u għandu jinvolvi lill-partijiet ikkonċernati mill-katina tal-provvista tal-ikel u mis-soċjetà ċivili inġenerali, sabiex tiġi żgurata "demokrazija tal-ikel" responsabbli u trasparenti.

5.12. Fi ftit kliem, politika komprensiva dwar l-ikel għandha tkun: 1. ambjentalment, soċjokulturalment u ekonomikament *sostenibbli*; 2. *integrata* f'setturi u f'livelli ta' governanza; 3. *li tinkludi* l-oqsma kollha tas-soċjetà; u 4. issaħħaħ kundizzjonijiet tax-xogħol ġusti fil-livelli kollha

6. **Pjan direzzjonali – Liema passi huma meħtieġa biex tinkiseb politika komprensiva dwar l-ikel?**

6.1. Bħalma l-fondaturi tas-Suq Komuni fil-ħamsinijiet raw l-ikel bħala element ċentrali għal Ewropa aħjar u aktar paċifika, anki llum, sittin sena wara, il-KESE jenfasizza l-ħtieġa li tibda tinħoloq sistema tal-ikel aktar sostenibbli għall-Ewropa. Il-pressjonijiet issa huma magħrufa sew u ngħatat evidenza tagħhom. Dan se u għandu jiġi indirizzat fil-livell lokali u tal-Istati Membri. Madankollu, hemm ukoll ħtieġa għal azzjoni trans-Ewropea.

6.2. Il-KESE jissuġġerixxi l-istabbiliment ta' task force transsettorjali u interistituzzjonali, li tinvolvi Direttorati Ġenerali differenti tal-Kummissjoni u istituzzjonijiet oħra tal-UE, bl-għan li jiġi żviluppat Pjan ta' Azzjoni dwar is-Sostenibbiltà tal-Ikel, biex jgħin lill-UE timplimenta SDGs relatati mal-ikel. Il-Pjan ta' Azzjoni għandu jiġi żviluppat permezz ta' proċess parteċipattiv li jinvolvi l-partijiet ikkonċernati fil-katina tal-provvista tal-ikel, is-soċjetà ċivili u r-riċerkaturi.

6.3. Il-KESE jara opportunità biex jiġi organizzat u żviluppat spazju biex is-soċjetà ċivili tinvolvi ruħha u tipparteċipa b'mod attiv f'dan il-proċess, li jibni fuq il-momentum li jinħoloq mis-seduti ta' smigħ mal-esperti fuq dan is-suġġetti.

6.4. Il-JRC, id-DĠ Riċerka u l-aġenziji tar-riċerka tal-Istati Membri huma mitluba jiżviluppaw "tabella ta' valutazzjoni tal-ikel sostenibbli tal-UE" biex iħeġġu u jimmonitorjaw il-progress biex jintlaħqu l-miri li ġew stabbiliti. Se tkun meħtieġa taħlita ta' indikaturi ġodda u qodma biex l-SDGs relatati mal-ikel u miri internazzjonali oħra (bħal dawk għall-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra) jiġu inkorporati u tradotti f'kuntesti Ewropej.

6.5. Il-Kummissjoni, il-Parlament u l-Kunsill huma mitluba jesploraw il-fattibbiltà tal-ħolqien ta' DĠ dedikat għall-Ikel, li jtejjeb il-koordinazzjoni tal-ħiliet u tar-responsabbiltajiet dwar il-politiki kollha relatati mal-ikel, minn metodoloġiji komuni dwar l-analiżi taċ-ċiklu tal-ħajja għal data kbira dwar l-ikel u nutrizzjoni sostenibbli. Dan id-DĠ il-ġdid jipprovdi l-qafas meħtieġ biex l-ikel jingħata prijorità u jkun is-sors tar-regolamentazzjoni, tal-leġislazzjoni u tal-infurzar kif xieraq.

6.6. Għandu jinħoloq Kunsill Ewropew għall-Politika dwar l-Ikel. Xi Stati Membri diġà għandhom korpi bħal dawn (eż. fin-Netherlands u n-Nordic Food Policy Lab). Dan jagħti pariri dwar it-tranżizzjonijiet li x-xjenza tissuġġerixxi li huma meħtieġa biex jiġu ssodisfati l-SDGs u l-Ftehim ta' Pariġi dwar il-Klima.

([27]) Opinjoni tal-KESE dwar "L-użu tal-ħamrija fl-agrikoltura għall-produzzjoni tal-ikel sostenibbli u s-servizzi tal-ekosistema" (adottata fit-18.10.2017, għadha ma ġietx ippubblikata fil-ĠU).

([28]) Ara n-nota 12 f'qiegħ il-paġna.

6.7. It-tranżizzjoni għal sistemi Ewropej sostenibbli tal-ikel teħtieġ li l-pariri dwar is-saħħa, in-nutrizzjoni, l-ambjent u l-ekonomija jkunu integrati aħjar. Il-KESE jappoġġja l-iżvilupp ta' linji gwida sostenibbli tal-UE dwar id-dieta, li jibnu fuq inizjattivi mill-Ġermanja, in-Netherlands, l-Iżvezja u Franza sabiex il-konsumaturi u l-industrija jiġu pprovduti bi gwida aktar ċara dwar kif jibbilanċjaw nutrizzjoni tajba ma' impatt ambjentali aktar baxx, u jipprevjenu asserzjonijiet ambjentali u indikazzjonijiet dwar is-saħħa foloz filwaqt li jitqiesu l-preferenzi kulturali. Dan għandu jiġi rifless f'sistema intelliġenti ġdida dwar it-tikkettar sostenibbli tal-ikel.

Brussell, is-6 ta' Diċembru 2017.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Georges DASSIS